

СИЛАБУС

навчальної дисципліни (обов'язкова)

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Обсяг освітнього компоненту: (4 кредити / 120 годин)

Вид контролю – екзамен.

Освітня програма «Маркетинг»
першого рівня вищої освіти
Спеціальність – 075 «Маркетинг»

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

*Сидорук Ірина Сергіївна,
доцент кафедри «Економіка та митна справа»,
кандидат економічних наук, доцент*

Контактна інформація:

+380508236332;

iriss2288@gmail.com;

4 корпус, 487 аудиторія

Час і місце проведення консультацій:

згідно з графіком консультацій

ОПИС КУРСУ

Курс «Регіональна економіка» вивчає особливості економіки регіонів та їх взаємодію з національною економікою. На курсі студенти отримають знання про закономірності розміщення продуктивних сил, економічне районування, територіальну організацію господарства, регіональну економічну політику та господарський комплекс України.

Оволодіння дисципліною «Регіональна економіка» дозволить розвинути вміння аналізувати галузеву структуру регіонального господарського комплексу, визначати шляхи зміцнення конкурентних позицій регіонів та розробляти основні напрями реалізації регіональної економічної політики для забезпечення ефективного регіонального управління. Знання, отримані в рамках курсу, дозволять краще зрозуміти економічний потенціал регіонів, їх особливості та потреби для прийняття ефективних рішень у маркетинговій діяльності.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою дисципліни «Регіональна економіка» є формування у студентів розуміння теоретичних засад, логіки та механізмів регіональної економіки, надання знань і практичних навичок щодо дослідження закономірностей, принципів і факторів розміщення продуктивних сил, сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки, її територіальної та галузевої структури за раціонального використання всіх видів ресурсів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни будуть сформовані:

а) загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

б) фахові компетентності:

СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.

СК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

СК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.

СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Очікувані програмні результати навчання:

РН5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.

РН11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

РН22. Розробляти та реалізовувати маркетингові плани тактичного рівня з урахуванням галузевих та регіональних особливостей господарювання ринкових суб'єктів.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови для вивчення курсу «Регіональна економіка» включають вивчення дисципліни «Основи економічного життя суспільства», розуміння базових понять в галузі економіки, географії, володіння базовими навичками роботи з комп'ютером, вміння працювати з електронними платформами та ресурсами.

Для успішного опанування компетентностей з даної дисципліни також необхідно мати мотивацію та інтерес до навчання, бути готовим до роботи з різними аналітичними та інформаційними інструментами.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми практичних занять, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та передумови розвитку регіональної економіки		
1	Предмет, метод і завдання дисципліни (2 год.)	
2	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів (2 год.)	Пр. № 1. «Предмет, метод і завдання дисципліни» (1 год.), «Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів» (1 год.)
3	Економічне районування та територіальна організація господарства (2 год.)	
4	Регіон у системі територіального поділу праці (2 год.)	Пр. № 2. «Економічне районування та територіальна організація господарства» (1 год.), «Регіон у системі територіального поділу праці» (1 год.)
5	Регіональна економічна політика: сутність і механізм її реалізації (2 год.)	
6	Господарський комплекс, його структура і трансформація в ринкових умовах (2 год.)	Пр. № 3. «Регіональна економічна політика: сутність і механізм її реалізації» (1 год.), «Господарський комплекс, його структура і трансформація в ринкових умовах» (1 год.)
Змістовий модуль 2. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем		
7-8	Природний і трудоворесурсний потенціал України (4 год.)	Пр. № 4. «Природний і трудоворесурсний потенціал України» (2 год.)
9-10	Міжгалузеві господарські комплекси та	Пр. № 5. «Міжгалузеві

	регіональні особливості їх розвитку і розміщення (4 год.)	господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення» (2 год.)
11	Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем (2 год.)	
12	Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку (2 год.)	Пр. № 6. «Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем» (1 год.), «Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку» (1 год.)
13	Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури (2 год.)	
14	Фактори сталого розвитку продуктивних сил. (1 год.) Управління природокористуванням. Система екологічної інформації (1 год.)	Пр. № 7. «Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури» (1 год.), «Управління природокористуванням. Система екологічної інформації» (1 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Обов'язкові завдання:

- опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до усного опитування та розв'язання задач відповідно до тематичного плану;
- виконання тестових завдань до кожної теми, кінцеві терміни – теми першого модулю – 8 тиждень навчання, теми другого модулю – 14 тиждень навчання;

Вибіркові завдання:

- підготовка доповідей, додаткових матеріалів на практичні заняття.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Комплект тестових завдань для проведення поточного контролю з кожної теми.
2. Комплект завдань для проведення модульного контролю 1 та 2.
3. Комплект завдань для підсумкового контролю.
4. Комплект завдань для ректорської контрольної роботи.
5. Курс лекцій з дисципліни «Регіональна економіка» URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2587>.
6. Методичні рекомендації та завдання до виконання контрольної роботи з курсу «Регіональна економіка» для студентів заочної форми

навчання / Укл.: к.е.н., доц. І.С. Сидорук. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7117>.

7. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи з курсу «Регіональна економіка» для студентів денної і заочної форми навчання / Укл.: к.е.н., доц. І.С. Сидорук. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 87 с. URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/section.php?id=64354>.

Літературні джерела:

1. Бодров, В., Зрибнєва, І., Сазонова, С., Сидорук, І., & Орленко, О. (2023). Посилення взаємозв'язку диджиталізації та національної моделі смарт-економіки для реалізації стратегії інноваційного розвитку. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 3(50), 308–319.
2. Буряк, Є., Редько, К., Машталер, О., Сидорук, І. Інноваційний розвиток промисловості України на засадах смарт-економіки. *Академічні візії*. 2022. №13. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7299457>.
3. Виклики економічного розвитку регіонів України в умовах війни та повоєнного відновлення: науково-аналітична доповідь / С. О. Іщук, Л. Й. Созанський, М. І. Мельник, І. Р. Залуцький, Т. Г. Васильців, О. М. Мульска, О. О. Левицька, І. З. Сторонянська, Х. М. Патицька, Х. М. Притула, С. Л. Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України». Львів, 2023. 31 с.
4. Гайдай С. В. Основи раціонального рекреаційного природокористування: навчальний посібник. Київ, 2020. 128 с.
5. Ексклюзивність регулювання соціально-економічного розвитку регіонів України: генеза та напрями протидії: монографія / наук. ред. С. Л. Шульц. Львів, 2022. 290 с.
6. Завадських Г.М. Регіональна економіка: навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2024. 556 с.
7. Збарський В.К., Мацибора В.І. Регіональна економіка. Навч. пос. 2-ге вид. Рек. МОН України. К. : Видавництво «Каравела», 2023. 280 с.
8. Національна економіка: підручник для здобувачів ступеня бакалавра / С. О. Тульчинська, О. О. Кожемяченко, Н. Л. Кузьмінська, М. В. Шашина. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 359 с.
9. Основи стійкого розвитку: навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н. проф.Л.Г.Мельника. Суми : Університетська книга, 2023. 654 с.
10. Оцінка та прогнози ендогенного зростання економіки України : колективна монографія / за ред. д-р екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України М.І. Скрипниченко ; НАН України, ДУ Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». К., 2023. 422 с.
11. Переробна промисловість регіонів України: проблеми та перспективи розвитку: монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; наук. ред.: С. О. Іщук. Львів, 2020. 341 с.
12. Самофалова М. Сучасні економічні теорії в контексті європейської інтеграції. К. : Університет «Україна», 2024. 276 с.

13. **Сидорук, І.,** Ткачук, С., Пономарьова, О. і Лук'яненко, Н. Визначення пріоритетів фінансування галузей економіки України в умовах воєнного стану. Академічні візії. 2022. №14. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7461419>.

14. **Сидорук І.С.** Оцінка розвитку малого підприємництва в регіонах. Причорноморські економічні студії. 2021. №65. С. 89-93. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.65-14>.

15. **Сидорук І.С.** Аналіз стану та проблеми розвитку малого підприємництва в Україні. Підприємництво та інновації. 2021. №18. С. 67-72. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/18.12>.

16. Стратегічне оцінювання функціональних типів територій: потенціал та ризику розвитку: науково-аналітична доповідь / наук. ред. І. З. Сторонянська. Львів, 2022. 114 с.

17. Сучасні тренди економічного розвитку / за ред. Л.Г. Мельника, О.М. Маценка. Суми : Університетська книга, 2023. 608 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Курс «Регіональна економіка» складається з двох модулів, за кожен з яких студент може отримати 100 балів – 40 балів за поточне оцінювання і 60 балів за підсумковий контроль. Оцінка за екзамен розраховується як середнє арифметичне балів за два модулі.

На курсі діє накопичувальна система оцінювання, тобто всі зароблені студентом бали додаються до підсумкової оцінки, отже краще отримати 2 чи навіть 1 бал, ніж відмовитись від відповіді.

Поточне оцінювання складається з оцінок за усні відповіді і розв'язок задач на практичних заняттях та оцінок за тестування, яке студенти виконують самостійно у Moodle. За усну відповідь максимально можна отримати 5 балів, з них 3 бали за розповідь частини матеріалу лекцій і по 1 балу за кожне з двох додаткових питань відповідно до теми. За тестування до кожної теми у Moodle максимально можна отримати 5 балів.

За бажанням, студент може підготувати на практичне заняття доповідь з додатковими матеріалами, цікавими прикладами відповідно до теми заняття. Така робота оцінюється в 10 балів і виконати її можна один раз за курс.

Підсумковий контроль складається з 5 тестових завдань, 2 відкритих питань, на які потрібно надати розгорнуту відповідь, і задачі, яку потрібно розв'язати з обґрунтуванням обраних методів і висновком за отриманими результатами.

Екзамен проводиться за наявності незадовільної підсумкової оцінки (менше 60 балів) або за вибором студента (для підвищення підсумкової оцінки) і складається з відповіді на два теоретичних питання та розв'язання задачі.

Для студентів заочної форми навчання засоби оцінювання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі екзамену – відповідь на

два теоретичні питання, розв'язання задачі.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Під час навчання студенти зобов'язані *дотримуватися політики академічної доброчесності*:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю, досягати результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримуватися норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- самостійно і своєчасно вивчати матеріал;
- давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів;
- посилалися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

При вивченні дисципліни політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf.

Політика дедлайнів. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач вищої освіти має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N405_vid_11.10.24.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім

випадків, установлених законом».

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Необхідно мати мобільний телефон або планшет чи персональний комп'ютер з доступом до інтернету і авторизацію на університетській навчальній платформі Moodle.